

Simon and Garfunkel – Scarborough Fair/Canticle

*"I la guerra brama a la terra anomenada "Algún lloc". I els generals ordenen als seus homes matar i lluitar per una causa que ells fa temps que han oblidat" (Paul Simon, *The side of a hill*)*

1. Els autors

Hi ha un lloc molt especial dins el cor de tots aquells que hem estimat la música popular dels darrers 50 anys; un lloc on estan guardades melodies inoblidables lligades als moments més importants de la historia individual i col·lectiva de diverses generacions; i és en aquest lloc on s'amaguen les cançons de Simon & Garfunkel.

Simon & Garfunkel han estat, sense cap dubte, el duo més important que ha donat el folk-rock; un duo d'un talent inesgotable format per un autèntic geni compositor: Paul Simon i un vocalista excepcional: Art Garfunkel. Plegats van crear un seguit de cançons que romanen clavades a la nostra memòria. L'etapa d'or de Simon & Garfunkel resta ja molt llunyana, però basten només uns acords de *The Sound of silence* o *Bridge over troubled water* perquè es faci el miracle i el passat torni amb força amb totes aquelles sensacions vinculades a unes cançons que encara avui ens estremeixen.

Paul Simon i Art Garfunkel van néixer l'any 1941 a Newark (New Jersey) i a Nova York, respectivament. Eren amics des de ben petits. La música va entrar a les seves vides gràcies als pares d'Art, ja que a casa dels Garfunkel, Paul i Art van trobar els instruments amb què iniciarien un joc que aviat es transformaria en una aventura fascinant.

Encara adolescents, Paul i Art comencen a pensar seriosament en la música: escriuen cançons, graven cintes i recorren les discogràfiques de Manhattan. Els primers resultats els obtenen el 1957 quan, amb el nom de Tom i Jerry, aconsegueixen gravar el seu primer single, *Hey schoolgirl*, una peça molt influenciada per l'estil dels Everly Brothers. La cançó va entrar a les llistes d'èxits i els va portar davant les càmeres de televisió, però les gravacions següents no van aconseguir el mateix èxit, per la qual cosa van decidir separar-se per un temps, durant el qual Garfunkel va iniciar els seus estudis d'art i arquitectura, i Simon va continuar insistint amb la música i freqüentant l'ambient creatiu de Nova York. És en aquest període (1959-61), coincidint amb l'eclosió d'un moviment intel·lectual i artístic molt vinculat a la lluita pels drets civils i la pau al món, que Simon coneix la Carole King, amb qui de seguida inicia una intensa col·laboració artística i amb qui actua als locals del Greenwich Village.

L'any 1964, Simon & Garfunkel decideixen tornar a provar sort plegats. Durant un temps actuen al Village i després subscriuen un contracte amb Columbia que els portarà a publicar aquell mateix any el seu primer àlbum *Wednesday morning 3 AM*. El disc es completament acústic, en la línia del folk que triomfava en aquells moments influenciat per Bob Dylan i Peter, Paul & Mary. En aquest disc ja figura una primera versió de *The sound of silence*, però el disc no té cap ressò i el duo es torna a separar.

Paul Simon s'instal·la llavors a Londres; actua també durant algun temps a París i després grava un àlbum en solitari *The Paul Simon songbook*, publicat l'agost de 1965. En aquest disc, de cançons tant romàntiques com d'autèntic compromís social, la veu de Simon es recolza únicament en una senzilla trama musical a càrrec d'una guitarra acústica, però l'efecte és sorprenent. El disc inclou també una nova versió de *The sound of silence*, que es converteix en un himne per al moviment de drets civils i el públic universitari. A Nova York, l'agent discogràfic Tom Wilson (que havia treballat amb Bob Dylan en l'època de l'electrificació) escolta la cançó i decideix publicar-ne una versió més robusta, tot afegint-li un baix, una guitarra elèctrica i bateria. Amb els nous arranjaments *The sound of silence* escala posicions a les llistes americanes, amb la qual cosa Simon torna ràpidament als Estats Units i reemprèn la col·laboració amb Garfunkel, per enquadrar-se dins del nou so del folk-rock. A finals de 1965, *The sound of silence* arriba al núm. 1 de vendes i aleshores la seva discogràfica s'adona de l'alçada musical del duo i publica dos nous àlbums en pocs mesos. *The sound of silence* i *Parsley, sage, rosemary and thyme*, on apareix per primera vegada *Scarborough fair/Canticle*, vestigi de l'estada de Simon a Anglaterra i una de les cançons que millor il·lustren la màgia que el duo era capaç de transmetre.

Entre 1967 i 1970 el duo arriba al seu cim: centenars de concerts per Europa i els Estats Units; participació en el Festival Monterey Pop (1967); composició de les cançons de la mítica banda sonora de la pel·lícula *El graduat* (1968); publicació d'un nou àlbum, *Bookends* (1968), que conté joies com *Mrs. Robinson* o *America*, i la publicació el 1970 de la seva obra mestra, *Bridge over troubled water*, on a part de la cançó que donava nom a l'àlbum, una de les millors que s'han escrit mai sobre l'amistat, hi havia algunes de les composicions més belles de Simon & Garfunkel, com *The boxer* o la cançó tradicional sud-americana *El cóndor pasa*. Aquest àlbum va assolir el núm. 1 de les llistes durant 10 setmanes i va vendre més de 12 milions de còpies. Però, malauradament, la perfecció artística assolida en aquest darrer àlbum va posar punt i final a la relació artística entre els dos músics, que van decidir seguir les seves carreres en solitari (Simon dins el camp musical i Garfunkel dins del cinematogràfic).

Entrevistat algun temps després, en relació amb els motius de la separació, Paul Simon declarava: "No ha hagut realment cap motiu pel que haguem decidit separar-nos. Penso únicament que en cert moment vam decidir fer unes altres coses, sense discussions. Però aquella època s'ha acabat. Això és tot". Per als milions de fans de Simon & Garfunkel, tanmateix, la fascinació d'aquelles cançons és encara a l'aire i fàcilment es torna a encendre. Això es va fer palès el mes de setembre de 1981 amb l'històric concert de Central Park davant 500.000 persones incrèdules de poder aplaudir de nou a aquells dos grans mites; amb les gires per Europa, Japó i Estats Units, que van seguir al concert de Central Park, alguna trobada esporàdica els anys 90 i la gira per Estats Units, Canadà i Europa del 2004, que va acabar amb un multitudinari concert al Coliseum de Roma

2. La cançó

Scarborough Fair/Canticle es va publicar per primera vegada l'any 1966 dins el disc *Parsley, sage, rosemary and thyme*, i va tenir un èxit enorme, amb la incorporació de sobregravacions vocals i la utilització d'un clavecí, entre d'altres instruments, per embellir-la i l'apropament crític a la guerra del Vietnam.

Per a aquesta cançó, Simon & Garfunkel van aprofitar la melodia i les primeres estrofes d'una cançó anglesa molt popular des de l'Edat Mitja, *Scarborough Fair*, però van crear una rèplica (*Canticle*, basada en el tema antibel·licista *The side of a hill* que Simon havia compost poc abans, durant la seva estada a Anglaterra) amb una segona veu i una nova lletra, que a partir de la segona estrofa van intercalant entre els versos de la cançó tradicional.

La lletra tradicional parla d'un antic amor, que viu a Scarborough (Anglaterra). El narrador demana a qui vagi a la Fira d'Scarborough que si veu a la seva amada li digui que per tornar a ser el seu gran amor haurà de fer tot un seguit de coses bastant impossibles, com ara cosir una camisa sense costures o trobar un acre de terra entre la costa i el mar, i segar el fruit d'aquesta terra amb una falç de cuir. Entremig es va repetint al segon vers de cada estrofa el nom de quatre herbes: julivert, sàlvia, romaní i farigola, que segons la tradició podrien formar part d'un filtre d'amor. Sembla que en època antiga, aquestes herbes simbolitzaven les virtuts que el narrador esperava trobar en la seva amada. Es creia que el julivert posseïa propietats para espantar l'amargor, en el sentit espiritual. La sàlvia s'associava a la longevitat (en aquest cas, de l'amor). El romaní representava la fidelitat, la fortalesa i l'amor, i encara s'utilitza com ornament del tocat dels vestits de núvia a Anglaterra. I la farigola era el símbol del coratge (molts cavallers portaven la imatge de la farigola als seus escuts quan partien cap a la batalla).

Girl of North Country Fair de Bob Dylan, de 1963, (de la qual Jordi Batiste en va fer una versió en català l'any 1968: *La noia del País del Nord*), i *Amigo mío* (1970) de Joan Manuel Serrat parteixen d'una estructura semblant, tot i que en ambdues el narrador demana a l'amic que esbrini si la seva amada es troba bé, sense cap petició de coses difícils de realitzar per demostrar el seu amor.

La lletra nova de Simon & Garfunkel, tanmateix, té un sentit molt diferent, ja que tracta de la guerra sagnant, tot sintonitzant amb les cançons protesta de l'època en què la van escriure (1966). Parla d'un noi a la muntanya que no escolta el toc del clarí que l'invita a anar a la guerra a matar per causes que ni els generals tenen clares quines són. És una temàtica que estaria totalment relacionada amb la d'altres cançons de l'època, des de Pete Seeger (*Where have all the flowers gone?*) fins a Bob Dylan (*Masters of war*).

Vaig llegir en una entrevista a Paul Simon, que la seva intenció amb aquesta cançó havia estat la de fer veure els grans contrastos dels éssers humans, que van des de la dolçor de l'amor a la mort, una mica en la línia d'una altra cançó de Paul Simon del mateix any, *Seven o'clock news /Silent night*, en què sobre la popular nadala *Santa nit* es van sentint les notícies de les 7 d'un dia d'agost de 1966, plenes d'informacions d'assassinats i de protestes contra la guerra de Vietnam, que de mica en mica van augmentant el volum i es van sobreposant a la nadala. Però Simon reconeixia que en el cas de *Scarborough Fair/Canticle* la bellesa de la melodia era tan gran, que va impedir que el contrast fos massa apreciat.

(Article de Gustau Gallardo)